

Dette vårt første nummer etter ferien vil vi for en vesentlig del vie referat fra feiringen av H.M.Kong Haakons 70 - års dag i London.

I anledning Kongens fødselsdag ble det den 3. august i London arrangert barne- og folke-tog. Etterpå var alle samlet til en stor fest i Albert Hall.

Kongen ble ved sin inntreden i salen møtt med følgende digt:

Ditt løfte ALT FOR NORGE, det har Du trofast holdt; Om vi sto fram på torget og roppte på revolt, Om være ord var krasse, Deg ledet ingen vill. Du hørte ingen klasse, men hele folket til.	Slik skal vår Konge være, så modig og så rank. Du er vår egen ære, ulastelig og blank. Selv på den tunge dagen, da skjold og verge brast, og da vår hær var slagen, sto Du fremdeles fast.	Mot usseldommen, sviket, mot niddings leiesvenn, står samlet hele riket, vi venter Deg igjen. Om våpenløse, svake, vi holder ennå stand. Vi venter Deg tilbake, Her er Ditt folk, Ditt land.
--	---	---

Statsminister Nygaardsvold holdt i anledning dagen en varm tale som han endte slik:

Vi er kommet hit på hver vår måte og i hver vår stilling for å arbeide med Dem og for Dem, og dermed også for Norge. Vi er kommet for å ønske Dem til lykke med dagen i dag. Det er oss en strålende glede å se Dem så frisk, så sterk og rank stå sammen med Deres nærmeste, og vi ønsker av hele vårt hjerte at vi og hele det norske folk ennå i mange år vil få den lykke og glede å se Dem stå som Norges konge.

Jeg vil samtidig få lov til å ønske H.K.H.Kronprinsessen velkommen i blandt oss i dag. Jeg vet at det er en stor glede for Deres Majestet at hun er her og ser Dem. Jeg takker H.K.Høyhet for at hun fant anledning til å foreta den lange reisen. Det har forhøyet denne fest og gledet oss alle. Dessverre har forholdene umuliggjort at hele den kongelige familie kunne samles om Deres Majestet i dag. Især skulle jeg ha ønsket at arveprins Harald i dag hadde hatt anledning til å stå ved bestefars side, men vi trøster oss med at det ikke skal vare så lenge før hele den kongelige familie er samlet til en hyggelig feiring; og da i vårt kjære Norge.

Jeg er ikke bare kommet for å ønske Dem til lykke. Jeg er også kommet for å takke Deres Majestet for alt det De har vært for Norge og for hver enkelt av oss. Vi takker Dem for Deres arbeid og innsats i alle de år De har vært Norges konge, og særlig takker vi Dem for at De har maktet å samle hele det norske folk, samle det om fedrelandet.

Vi er mange her i dag, men allikevel er vi få i forhold til alle dem av våre yepnede styrker, våre sønner på alle hav, og de hjemme som i dag i stillhet sender Deres Majestet sin hyldest og takk. De kommer flere møtes i lag i Norge, ute ved skjærgården, i de brede bygder, i skog eller på fjell, og alle vil med varme i stemmen og med blanke øyne si til hverandre: "I dag er vår Konge 70 år. Gud bevare ham og gi ham ennå mange lykkelige levedage."

Til dette ønsket slutter vi oss alle, alle vi som er her. Jeg ber dere alle reise dere og være med på et 3 x 3 hurra for Hans Majestet Kong Haakon den Syvende.

v v v v v v v v v

H.M.Kongen mottok i anledning dagen en rekke lykkeønskninger.

Kong Georg sendte ham en varm hyldest hvori det heter: Det norske folks rakyggede og stadig fastere motstand mot undertrykkerne, og de norske sjømanns mot og tapperhet, vekker den dybeste beundring blandt venner og allierte. Det er med stolthet jeg tenker på, at nordmennene står sammen med mine folk i kampen i dag for å vinne en slik seier over vår felles fiende at det norske folk kan gjenvinne sin frihet og trygge lykke og framgang for fedrelandet.

President Roosevelt sier bl.a. i sin hilsen: Det norske folks holdning i denne tid kan for en stor del tilskrives det eksempel som Deres Majestets eget strålende mot har vist. Måtte Gud gi at det norske folk i lang tid framover må få beholde Dem som sin kloke fører og at det til slutt må gå en seierrik utgang på sin heroiske kamp.

v v v v v v v v v

Fra en rekke stortingsmenn og tidligere statsråder mottok Kongen følgende adres

"Herre Konge! I den første hilsen Deres Majestet sendte Norges storting etter å ha mottatt resultatet av folkeavstemningen i 1905 uttalte De at De ville arbeide for Norges ære og lykke. - For oss som representerer Norges frie storting er det på denne dag en heder og en glede å uttale at skjelden er ord blitt mer bokstavelig oppfylt, og at Deres Majestets liv har vært en levendegjørelse av det valgspråk den nyvalgte konge gjorde seg: ALT FOR NORGE.

Dagen kan ikke feires som vi hadde ønsket det, men Deres Majestet må gledes og bevegges ved bevisstheten om at de følelser som i dag strømmer Norges Konge i møte fra nær og fjern, er mer enn det. De er varmere, de betyr mer enn de kunne ha gjort under noen andre forhold. Norges Konge er blitt det store lysende symbol på nasjonal enhet, frihet, rettferdighet, og Kongens person er blitt det samlede midtpunkt for hele folkets kjærlighet. Med takk minnes vi i dag hvorledes Kongen gjennom alle år har vist sin vilje til det intimeste samarbeide med stortinget, et varmt ønske om at stortinget skulle komme ham så nær som mulig.

Og vi minnes også i ærbødighet Dronningen, som sto trofast ved Kongens side, i hele dette arbeid. Som et monster på fedrelandssinn, på loyalitet uten svikt eller grense, på den mest offervillige plitfølelse står Deres Majestet på 70-års dagen som et monster og forbilledet for hele folket. Når Deres Majestet igjen har inntatt sin rette plass i det land som er så stolt av å ha en slik konge, vil De. atter føle det samlede folks taknemlighet og kjærlighet strømme imot Dem. - Våre hjener brenner for Norge og for Deres Majestet. Vi istemmer med undertoner fra siden 1905 det gamle ord: "GUD BEVARE KONGEN OG FEDRELANDET."

Til slutt talte Kongen. Han gikk fram til talerstolen, rask og spenstig, uten noe manuskript. Kongen talte inderlig og enkelt med en sterk og fast overbevisning og med en kraftig appell til alle noramenn om å løfte i flokk sammen med ham og regjeringen. Han endte sin tale med følgende ord:

Vi har lært, vi som er her ute, at hjemmefronten står samlet, og alle vi som er utenfor Norge, må stadig huske dette. Det er Norges sak det gjelder og hva den enkelte har tenkt seg eller synes, så må de dog innrømme og gi oss rett i at vi som stiller med det, vi gjør vårt beste. Glem ikke dette når vi etter denne fest atter går tilbake til vårt daglige liv.

Jeg vil uttale det håp at det ikke vil vare lenge før vi kan komme tilbake til et fritt og selvstendig land, hvor rett og rettferdighet inntar sin plass i folket.

v v v v v v v

Kongen har vanskelig for å rive seg løs da festen var slutt. Han trykker så mange sjømanns hender som han rekker på veien ut, og han kaster et blikk inn over den veldige forsamling som står der og hylder Norges Konge.

v v v v v v v

Dr. Arne Ordings siste utenrikskronikk.

Den siste uken har bragt ny framgang for de tyske arméer i nord-Kaukasus. De har rykket sydover fra nedre Don i 4 grupper. Lengst i vest rykker en avdeling fram langs det Asovske Hav, og dens endelige mål er formodentlig å angripe de russiske tropper på Tamanhalvøya, like overfor Krim. Dette ser imidlertid ut til å være en operasjon i forholdsvis mindre målestokk, og tyskerne er foreløpig stanset opp ca. 100 km. sydvest for Rostov.

Lenger øst, rett syd for Rostov, rykker tyskerne fram langs jernbanelinjen fra Rostov til Kaukasus. Her har det vært meget harde kamper og tyskerne presser seg fram til jernbaneknutepunktet Tichorjezk, som ligger ved jernbanen fra Rostov til Kaukasus, der hvor den krysser jernbanen fra Stalingrad til Noworossijsk, ved Svartehavet. Noe lenger mot øst har en annen tysk avdeling nådd fram til jernbanen fra Stalingrad. Men den fjerde tyske avdelingen er den som er kommet lengst fram. Den har for lengst kuttet over jernbanen til Stalingrad og tyskerne hevder at de står ved elven Kubans øvre løp, og at de har tatt byen Vorosjilow. De vil sikkert forsøke å trenge over elven og fram til jernbanen ved Det Kaspiske Hav. Hvis dette skulle lykkes, vil tyskerne ha avskåret den direkte forbindelse mellom de russiske øst- og vest-arméer i nord-Kaukasus. Man må gå ut fra at hvis dette skulle lykkes, vil de dele sine tropper. De ville trenge fram mot vest og avskjære de russiske troppene på Tamanhalvøya og bli i stand til å sikre seg landingsplasser for sine tropper på Krim. Videre vil de søke å sikre seg byen Noworossijsk, som nå er russernes viktigste flåtehavn ved Svartehavet, etter Sebastopols fall.

Svartehavsflåten ville da være henvist til de to endepunkter for de viktigste oljeledningene Batum og Klotzesk. Ingen av disse byene har imidlertid havneanlegg beregnet for store krigsskip.

Ved Kuban, et viktig jernbaneknutepunkt, ligger byen Krasnodar, som både er et viktig jernbaneknutepunkt og har et stort oljeanlegg. Syd for elven Kuban ligger de viktige oljefeltene ved Maikop. - Man må også regne med at tyskerne vil forsøke å fortsette østover til oljefeltet Grosnyj. Herfra fortsetter både jernbanelinjen og oljeledningen mot øst til det Kaspiske Hav. Grosnyj ligger imidlertid over 300 km. sydøst for Vorosjilow, som er det sydligste punkt som tyskerne hittil har nådd etter sine egne meldinger, og terrenget er her lettere å forsvare. 74 % av den russiske olje produseres ved Bakum, som ligger ved det Kaspiske Hav. Det går en jernbane til Bakum langs det Kaspiske Hav. Den følger den smale stripe mellom sjøen og fjellene, og det vil være lett for russerne å avbryte den. Inne i landet går den historisk berømte Georgiske militærvei, men den går gjennom et villt fjellandskap med trange pass og vil være lett å forsvare. Det er også en annen vei lenger vest, men den er ennå vanskeligere å forsvare. Jernbaneforbindelsen mellom Kaukasus og Volgadistriktet er brutt, men veiforbindelsen er altså ennå åpen.

Til tross for sin store framgang har tyskerne ennå ikke oppnådd noen avgjørende resultater. Deres forholdsvis raske framrykning over de nordkaukasiske stepper har naturligvis skapt en viss følelse av utry i de allierte land. På den annen side kan man fastslå at det ikke har lykket tyskerne å ta store antall fanger, og russerne har stort sett innskrenket seg til å forsvare enkelte viktige punkter, som egner seg til å dekke tilbaketog. Den nordkaukasiske steppe byr ikke på noen naturlige forsvarsstillinger før ved elven Kuban. Erfaringen synes å vise at mindre elver ikke spiller noen særlig rolle som forsvarsstillinger mot mekaniserte styrker.

Lenger syd, mellom Kuban og Kaukasusfeltene er terrenget bakket og gjennomskåret av elver med steile bredder. Ved det Kaspiske Hav rekker slettelandet sydover, hvor heten er forferdelig og kommunikasjonene sparsomme. Det er derfor sannsynlig at den russiske retretten finner sted etter en på forhånd overveiet plan. En alvorlig sak er tapet av korndistriktene. Man regner nå at russerne har tapt, eller står i umiddelbar fare for å tape 75 % av det dyrkede areal i hele Samveldet. Militært sett er det imidlertid langt viktigere å holde Stalingrad og nedre Volga, enn Nord-Kaukasus. Det er derfor meget oppmuntrende at det har lykket Timosjenko å stanse fienden både i Dons albue, ca. 75 km. fra Stalingrad, og ved Zimlansk, lenger syd. De siste meldinger går imidlertid ut på at det har lykket tyskerne å tiltinge seg en overgang over Don ved Zimlanskaya. -

Etter som kampene i Russland nærmer seg høydepunktet kommer det stadig nye meldinger om at japanerne forbereder seg på å angripe russerne i ryggen.

v v v v v v v

I den siste tid har det ikke vært noe særlig å melde fra Det Fjerne Østen eller Midtøsten. Over Vest-Europa fortsetter det britiske luftvåpen med stadige natt- og dagangrep mot tysk industri, tyskopperte flyplasser og jernbanemål og kysttrafikken. - I vår neste ukeoversikt skal vi imidlertid gi en nærmere redegjørelse fra de forskjellige frontavsnitt.

v v v v v v v